

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Istoriografi ruși și biserica noastră

de Dr. Silviu Dragomir.

— Articol final. —

V.

Dintr'un punct de vedere, care este strict ortodox, cum se exprimă un distins teolog rus,¹⁾ care însă de fapt este punctul de vedere al unui om, care ne urește, și de aceea știrile cele mai false și tendențioase le aplică în modul cel mai perfid, — scrie despre biserica noastră 7. *Kurganov*. Dânsul nu poate admite validitatea în măsură așa de largă a principiului național — „a naționalismului îngust” — în biserica ortodoxă, ci ar vrea, ca vechile legături, cari au ținut la olaltă biserica răsăriteană, să fie reluate și să se saneze „răul” ce s'a produs prin separarea în atâtea biserici autocefale. Sub restabilirea acestor legături dânsul înțelege supremația patriarhului din Constantinople pentru biserica din regatul României, sau supunerea bisericii noastre sub mitropolitul din Carloviț. Aici nu putem să cercetăm mai de aproape ideile și principiile d-lui profesor T. *Kurganov*, cari intru-cât ne privesc pe noi merită a fi tratate mai pe larg decât se poate face aceasta în cadrul articolului de față.

Dl T. *Kurganov* a tipărit la 1904 în Kazan „Schite și Spicuri din istoria mai nouă a bisericii românești (privitoare la depunerea mitropolitului primat român Ghenadie Petrescu)“.

Titlul acestui op., care se estinde peste mai mult de o mie de pagini, ne indică și conținutul lui. Pentru-ca să explice oare-cum depunerea mitropolitului Ghenadie, se ocupă mai pe larg și cu istoria bisericii din regatul român și cu acelea

¹⁾ Vezi vorbirea ce a ținut-o la deschiderea cursurilor de istoria bisericească A. *Lebedev* (rusește) p. 30.

curente politice și culturale, cari au avut o influență hotărâtoare asupra dezvoltării bisericii românești. Iată ce spune în precuvântare: „In 20 Mai 1896 a fost condamnat și depus mitropolitul primat al României Ghenadie Petrescu. Personalitatea lui Ghenadie în sine luată e neînsemnată. Cu toate acestea depunerea lui a revoltat în mod învederat țara și a provocat manifestații sgomotoase. Din această parte privit faptul acesta e caracteristic și poate fi considerat ca expresiunea tipică a toată starea bisericii din regatul românesc. Situația bisericii românești seamănă foarte mult cu situația celorlalte biserici din peninsula balcanică, cari emancipându-se de jurisdicția patriarhului din Constantinople prezintă un profund interes pentru fiecare ortodox, care nu privește nesimțitor la soarta ortodoxismului, ori în care parte a lumii s'ar afla, și trebuie deci să ne intereseze și pe noi Rușii. La noi se vorbește mult de sângele ce l-au vărsat Rușii pentru eliberarea creștinilor dreptcredincioși ai Răsăritului, între ei și a Românilor, de sub jugul turcesc, — și mai mult mi se pare despre ingratitudea acestor popoare către Rusia, eliberatoarea lor. Pentru a explica acest fenomen mulți se năzuiesc a aduce multe motive. Dar toate aceste vorbe despre ingratitude și motivele ei nu lămuresc de loc ținta principală, pentru care am vărsat sângele noi Rușii, eliberând pe creștinii ortodoci de sub jugul turcesc: cum s'a schimbat situația bisericii ortodoxe la popoarele eliberate de noi? S'a îmbunătățit, sau în unele privințe a devenit și mai rea decât mai înainte? Unde-i rădăcina tulburărilor bisericești despre cari adesea se aude chiar în părțile liberate de stăpânirea turcească?.. Casul mitropolitului primat Ghenadie ne face să ne întoarcem la izvorul, de care

atârână în general situația nenormală a bisericii românești... și aceasta ne duce la privirea evenimentelor bisericești în cele din urmă decenii ale României în legătură cu deștepțarea ei politică și culturală“.

Din aceste cuvinte se poate convinge ori cine despre felul, cum scrie T. *Kurganov*, ce vrea să dovedească și pe ce fundament fals clădește aserțiunile sale. Câtă îndrăzneală, când ne aruncă nouă cuvântul greu de ingratitude, care ar trebui să le mustre conștiința lor și să le roadă sufletul lor.

Opul întreg, scris pe baza unor studii românești și întrebându-mă mai ales multe reviste și memorii rusești, prezintă deștepțarea noastră națională ca un curent pornit sub influența ideilor anarhiste și raționaliste, păgubitor pentru biserica noastră; iar pe toți bărbații de stat ai României moderne îi invinuește, că intenționat sapă groapa bisericii românești. Pentru Cuza și Cogălniceanu are mai puțin respect și cele mai multe insulte.

Se putea oare, ca despre noi Români din Ungaria să aibă o părere mai bună? Întrebându-mă mărturia unor oameni, cari nu ne cunoșteau, de sigur că nu. Cu o vădită satisfacție citează scrisoarea din anul 1851 a protopopului M. T. *Raevski* dela consulatul rusec din Viena, care între altele zicea: „In sinul bisericii lor înainte de toate domnește cearta și neînțelegerea. Biserica se compune din Români și Sârbi, având de cap suprem în privința bisericească pe patriarhul. Până la 1848 a mers încă totul bine, dar când toți au început a pretinde drepturi naționale, atunci și Români au dat să abzie de comunitatea bisericească, sau mai bine zis de cea ierarhică cu Sârbii. S'a ivit între ei un om ambițios, episcopul *Șaguna* din Ardeal, crescut de Sârbi, care cel dintâi și-a ri-

dicat glasul împotriva ierarhiei sârbești, și acum se năzuiește din toate puterile și cu toate intrigile înaintea ministrului să ponegrească pe Sârbi, să se despartă de ei și să devină al doilea cap al bisericii ortodoxe din Austria, adică mitropolit al Românilor. Patriarhul cearcă să se opună cu toate puterile acestei separări, dar regula veche a politicii de aici este *divide et impera*, și de aceea ea va decide în favorul Românilor. Se crede, și este motiv a crede, că episcopul a promis ceva în favorul unirii. Români nu sunt așa de tari în principiile religioase, sunt proști și lacomi de bani, de aceea în sărăcia lor, și ivindu-se ideea, că ei nu sunt Slavi, ci de origine romană, prin urmare și religia lor nu trebuie să fie slavă, și că interesele politice îi silesc a se despărți cu totul de Slavi, ușor se poate, că și Români și episcopul lor au de gând să treacă la uniți. Dar ce face patriarhul și ceilalți episcopi? Alți episcopi nu sunt, dar chiar dacă ar exista, mai bine ar fi să nu existe. Nici unul dintre ei nu se poate numi episcop al bisericii orientale, ei ei sunt jucărie în mâinile ministrului austriac, lumeni, cari de nimic nu se îngrijesc mai puțin decât de eparhia lor (afară de patriarh)“.

Protopopul *Raevski* a scris și-rele de mai sus fără îndoială sub influența Sârbilor, cari nu alegeau mijloacele în combaterea tendințelor de emancipare ale lui Șaguna și ale Românilor. Trist e numai, că dl T. *Kurganov*, în anul 1904, când se putea convinge de adevăr, reeditează calumniile ce ni s'au adus odată de contrarii nostri.

Intregul op. e de altfel împărțit în nouă capitole. Spre orientare dau aici conținutul capitolelor II. și IV.

În al doilea se tratează „despre deștepțarea politică și spiri-

FOIȘOARĂ.

Circularele episc. Moga din anii 1823—1845.

— Spicuri. —

În spicurile publicate în anul trecut din circularele ep. Moga în acest ziar sub titlul „Un protocol de pe timpul episcopului Moga“, m'am ocupat cu activitatea lui până la anul 1823, reproducând și unele circulare mai de însemnătate. Afând un alt protocol „al comisiilor episcopicești și protopopești“ dintre anii 1823—1845, cred a fi de interes a completa seria acelor spicuri, de oarece în puține arhive se vor păstra toate ordinațiunile și circularele pomenitului episcop, făcând astfel posibilă studiarea mai cu înlesnire a celor competenți, a activității și epocii lui Moga.

*

O chestiune care a preocupat mult pe Moga și care își are istoricul ei, a fost cumpărarea unei reședințe, unei case episcopicești. Încă la anul 1816 aduce la cunoștință clerului, că „a sa preasfințită Mărire împărătească a dat voe clerului neunit, ca în cetatea Sibiului să cumpere o casă de episcopie unde să învețe și bogoslovia“. În anul 1819 episcopul apela-sează, ca să culească bani pentru cumpărarea unei reședințe. Cu această ocaziune spune, că s'au tocmnit „casele foarte

la loc bun ale Escelenției Sale D. Gavernant în ulița Cisanădiei la Krona“, cari prin împotrivirea ce s'a pus, s'au suit la 36 mii fl.; până către 26 mii ar fi bani gata, dintre cari „unsul Domnului“ a dăruit 15 mii fl. În anul 1823 aduce la cunoștință clerului, că banii necesari s'au colectat, cumpărând casele amintite, întrebând mai înainte clerul, dacă se învoiește să cumpere o casă mai mică până vor fi bani de ajuns, „iar când vor fi mai mulți, una mai mare după trebuințele neamului“.

Dupăce s'a cumpărat casa din strada Cisanădiei, care servea de episcopie și seminar, la anul 1837 se face încercare de a se cumpăra altă casă, care să fie reședință episcopicească și „în curtea acelor case să se poată ridica și biserica“. În urma unei ordinațiuni episcopicești, protopopul și directorul de școale M. Fulea sfătuiesc clerul ca să contribuie la cumpărarea unei case episcopicești. Deși încercarea a rămas fără rezultat, reproduc totuși acel circular pentru unele părți interesante.

„Cinstiți preoți și obște neunită din protopopiatul al doilea al Sibiului!

Toate națiile și neamurile, adică: papisteșii, sașii, calvinii și uniții din Ardeal au casele seminarului, unde învață cei ce se preotesc deschilnit de casele în cari locuiesc episcopii acelor lăudate neamuri, pentrucă episcopul nu poate cu lucrurile cele episcopicești și cu biserica a fi tot într-o curte, cu diecii care învață și cu in-

vățătorii lor. Întru acest chip ougetând și prealuminatul nostru episcop V. Moga a urma, fiindcă casa în care până acum a locuit Măria Sa, stăpânul ei groful vîind a o vinde, prin circularul din 12 Dec. 1836 a vestit tuturor protopopilor și prin aceasta preoților și obștiilor, precum că Măria Sa ar voi a cumpăra acele case, care se vînd cu 30 de mii de zloți în hârtie, și 15 mii ar da Măria Sa, iar 15 mii să se adune dela făcătorii de bine, adică din lăzile bisericeilor încă să se dea câtuși de cât. Să dea protopopii, popii și alți oameni cu averile mai blagosloviți, și apoi acele case vor rămănea în vezi de pomenire ale neamului românesc ca rezidenție episcopicească, și în curtea acelor case se poate ridica și biserica, că este loc frumos și larg.

Deși dacă voim să ne rămănă și nouă, adică Românilor numele pomenit în vezi, că ne-am cumpărat case în care să locuiesc vîldicii nostri, să și ție căntălarie și să aibă biserica dupăcum se cuvine a avea o episcopie — vă îndemn pe toți iubitorii de neamul său și făcătorii de bine, preoți și mireni, ca cu toții unul pe altul să vă îndemnați și, precum v'au dat Dzeu avere, așa să dați. Că sfântul bătrîn Tovit încă așa a îndemnat pe fiul său Tovie zicând: „Fiule, din cele ce ai ta fă milostenie, de ai mult, mult dă, de ai puțin dupăcum ai, dă puțin, nu te sfi a face milostenie, că comoară bună agonișești ție la ziua cea de lipsă, că milostenia din moarte izbăvește și nu lasă să între întru întunecare, că bun dar este mi-

lostenia tuturor celor ce fac pre ea înaintea celui prea înalt“. (Cuvintele acelea ale sfântului Tovit să le osțiți pre înțeles la oameni).

Ajutorul ce-l veți face la cumpărarea acelor case nu se face numai la un om, ci la o țară de oameni, și cu atât mai tare va fi primită această faptă bună, cu cât se face pentru mai mulți, că toți oamenii cari vor avea vre-o treabă la episcopie, aci și ei ca drumari vor avea unde să doarmă și să sălăsluiască. Apoi câți vor auzi cuvântul lui Dzeu! Ah Dzeule! Ne spusă faptă bună este aceasta, că și în lumea aceasta aduce neamului românesc cinste și folos, și după moarte fericire. Se vă socotiți cu toții, cu căpeteniile satelor și să faceți însemnare, în care să se scrie numele și poleca fiececărui om, și să se însemneze oine cât dă, și aceea însemnare să se aducă la scaunul protopopesco, ca să o pot da și eu la preainălțatul scaun episcopesc, lângă care sunt al Sfinților Voastre și a dumnivoastră bun voitor, *Moise Fulea*, protopop“.

Afacerea cu cumpărarea caselor episcopicești prezintă oareși care interes și din motivul, că antecesorii lui Moga nu aveau o reședință stabilă, ci când la Sibiu, când la Rășinari, își vine să presupui că erau ca melcu cu casa. La Sibiu Adamovici avea „cavartir în ulița Turnului“, Moga la început în strada Urezeului, mai târziu în strada Cisanădiei.

(Va urma.)

tuală a naționalității române, despre dezvoltarea ideilor naționalismului îngust, stăpânirea ideilor raționaliste și revoluționare ale apusului și despre unirea Moldovei și a Munteniei într'un principat românesc.

În capitolul patru se tratează „despre ura naționalistilor români față de biserica ortodoxă, despre mănăstirile din țară și cele închinate locurilor sfinte, averea și importanța lor, neînțelegerile din ele. Relațiile statului român cu mănăstirile dela 1821—1856. Hattihumaion (1856) și conferința dela Paris (1858), despre averea bisericii grecești. Raportul lui A. Cuza față de monahism și mănăstiri. Confiscarea averii mănăstirilor din Moldova. Înăbușirea cultului spiritual. Apoi despre confiscarea prin Cuza a averii mănăstirilor închinatelor (aceasta pe larg tratată) și despre presa rusească și confiscarea averii mănăstirilor închinatelor.

Din aceste se vede, că opul lui Kurganov cu toate greșelile și cu toată tendința ce o are, mai ales pentru asta trebuie să ne mai preocupe și pe noi. Când îmi va permite timpul, voi da părți, cari ne interesează pe noi mai mult, din această carte, în traducere românească.

Înainte de a termina acest articol mai pot numi și pe episcopul *Hermogen din Pskov*, care în schițele sale din istoria bisericilor slave vorbește și despre istoria bisericii din principatele române. Pe noi cei din Ungaria nu ne amintește și nici nu ne lămurește de ce a luat pe frații noștri din România drept slavi.

A. I. Iațimirski a scris câteva articole într-o revistă rusească cu tendințe panslaviste sau neoslaviste, *Slavianskia Izvestia*, despre relațiile dintre noi și biserica sârbească în trecut. Dl Iațimirski pare a se ocupa cu multe feluri de lucruri. Articolele amintite însă dovedesc, că pentru a expune relațiile noastre cu Sârbii nu este de ajuns a cita din Inscrupțiile colectate de sârbul Stoianovici și din alte câteva opuri, și că pe acest teren dânsul nu se pricepe. Nici Iațimirski și nici episcopul *Hermogen* nu aduc nimic nou.

Eu regret, că nu mi-au fost accesibile *Monumentele vechilor relații diplomatice ale Rusiei cu țările străine*, și opul prof. *Iv. Palmov despre statutul nostru organic*. În Monumente se află însemnările ambasadurilor ruși din Viena, prețioase pentru noi mai ales cu privire la secolul XVIII, iar din cartea lui *Palmov* am fi văzut ce crede un străin, profesor de dreptul bisericesc la academia spirituală din Petersburg, despre constituția bisericii noastre.

Qui scit, ubi sit scientia, habenti est proximus.

Convocare.

Nr. 684/1910. În înțelesul §-lui 17 din Regulamentul general al secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii convocăm prin această pe onorații membri ai secțiilor pe ziua de Joi în 14 Iulie st. n. la 10 ore a. m. la

Ședința plenară ordinară,

care se va ține în sala de ședințe a biroului „Asociațiunii” cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m.
2. Raportul secretarului literar către ședința plenară.
3. Stabilirea ordinii de zi.
4. După amiază ședințele singuratei celor secții.

Sibiu, 1 Iulie 1910.

Prezidiul Asociațiunii:
Iosif Șterca Șuluțu.

După treizeci de ani.

Convenirea din 14/27 Iunie a. c.

Conform convocării din Nr. 55 al „Telegrafului Român”, 9 dintre absolvenții din 1880 ai seminarului Andreian din Sibiu, ne-am întrunit luni în 14/27 Iunie 1910, în scumpul cuib din care am sbrat acum sunt 30 de ani.

Cu părere de rău 12 dintre conșcolarii, cari sunt în viață, nu s-au prezentat; iar absența numai 2 și-au scuzat-o.

Dintre absolvenții de acum sunt 30 de ani, durere! 8 au adormit în Domnul.

Cei adunați ca oarecând Apostolii dela margini, după o scurtă consultare în sala nr. 23 din seminar, la orele 11^{1/2} din zi, ne-am prezentat în corpore la Înalt Prea Sfinția Sa, preavrednicul și de neobosită activitate Arhiepiscop și Metropolit al nostru *Ioan Mețianu*, care, după ce am dat expresiune sentimentelor noastre de loialitate și supunere feasoă și de admirație pentru mănoasa muncă, ce și la înaintata vârstă în care se află o desăvârșește, s'a milostivit preagrații a ne da înțelepte povești: cum să slujim cu răvnă și cu devotament și abnegație biserica și neamul, întreținându-se afabil cu fiecare dintre noi în cerule-ul de care ne-a învrednicit după aceasta.

Încurajați și întăriți sufletește prin cuvintele figurei patriarhale a preamărității noastre căpetenii, am cerșat apoi pe înaltul dignitar arhiepiscopesc, pe fostul nostru profesor, Înalt Preacuviosia Sa, Arhimandritul *Dr. Ilarion Pușcariu*, care de asemenea, după ce oratorul nostru de ocazie l-a asigurat despre recunoștința ce-i datorăm, nu numai ca unuia dintre luminătorii noștri cei mai de seamă, dar și pentru merituosa activitate, ce a depus-o pe altarul bisericii și al cultului noastre de vre-o 4 decenii încoace, ni-a răspuns cu adevărate cuvinte părintești, punându-ne la inimă să stăm cu vrednicie la locurile, ce bunul Dumnezeu ni le-a designat în rostul vieții noastre publice.

Dragostea cu care ne-a împintinat acest meritat bărbat al bisericii și al neamului, ne-a înduioșat adânc și puținele clipite petrecute în distinsa societate vor rămânea neșterse în inimile noastre.

Am mers apoi la foștii noștri profesori, în viață încă: *Dimitriu Comșa* și *Dimitriu Cunțan*. Pe cel dintâi însă n'am fost norocoși a-l afla acasă. Dar cu atât mai mult ne-a deobligat scumpa sa soție, care prin amabilitatea-i cunoscută și prin arătarea albumului de lucruri orestate în lemn, a știut să ne facă neuitate puținele minute petrecute împreună.

Bunul nostru fost profesor *Cunțan*, emoționat până la lacrimi de înfățișarea noastră, la sentimentele de grație și de încredințare pentru trada depusă oarecând pentru noi, cu cuvinte simple, dar izvorâte din inimă, ne-a pofit succese și pe mai departe în via Domnului, unde atâta este de lucrat încă.

Terminate aceste plăcute acte de dătorință feasoă și pentru noi memorabile momente de elevație spirituală și de încurajare pentru luptele, ce ne așteaptă în viață în tempo crescând, am mers de am luat masa împreună, la restaurantul *Brote* de pe promenada *Bretter*.

Aci, fiind numai noi de noi la o masă și stimabilele doamne preotese ale duora dintre noi, am dat curs liber sentimentelor de iubire frățească și bucuriei excepționale, de care ne-am văzut cu toții animați cu ocazia acestei înălțătoare conveniri.

Printr-o întreagă serie de toaste, am vărsat dorul, ce împrumutat l-am nutrit, de a ne revedea după 30 ani.

Multe s-au îngrămădit în pepturile noastre, în restimp de trei decenii, și fiecare doria să-și descăroce și să-și golească inima și sufletul.

Vărsatu-s-au lacrimi de bucurie și îmbrățișatu-s-au toți conșcolarii sub impresia sincerității ieșite la iveală prin cuvintele rostite pe rând și sorbite cu aviditate. Toți eram radioși, toți ne simțiam fericiți, pentru că dat ni-a fost să ne vedem întregi și sănătoși, să ne descărcăm nesfârșit păsările sufletului și să ne uităm pe câteva ceasuri apăsătoare griji ale vieții.

Interesant era că nu ne puteam obișnui să ne privim așa cum suntem, pentru că la despărțirea de acum 30 de ani, celor mai mulți abia le împăsiase mustața; ear acuma, afară de unul, ceilalți toți cu respectabilele bărbii și cu părul mai mult sau mai puțin sur, și doi de-a binele cărunți. Și noi, în sufletul nostru și acuma ne vedeam tot cum eram la despărțire, căci iocana de atunci, care ni se întipărise adânc în cei 3 ani vieții împreună, era mai vie, mai puternică, decât aceea acum în pripă imprimată.

După ce am terminat cu masa, am luat un protocol, în care am însemnat cu

bucurie pe cei prezenți, cu regret pe cei absenți și pe lângă un tânguios „Dumnezeu să-i ierte!” pe cei trecuți din această viață.

De asemenea s'a luat la protocol să se trimită o telegramă fostului nostru profesor *Simeon Popescu*, la București, apoi să se invite prin o deputație de trei, la cina comună, ce se va lua tot în locul pomenit mai sus, foștii noștri profesori în viață: Înalt Preacuviosul *Dr. Pușcariu* și *M. O. D. Dimitrie Cunțan* și Preacuviosul Părinte protosinodal-direktor seminarial *Dr. Eusebiu Roșca*, fostul nostru coleg de studii în teologie și actual binevoitor primitiv al nostru, în pururea scumpul seminar andreian, pe câteva momente.

S'a mai luat hotărârea ca, mâine zi, Marți în 15/28 Iunie, la orele 8 dimineața să dejunăm împreună și apoi să mergem să ne fotografăm.

De însemnătate e decizia ca peste 10 ani să convenim din nou, tot în Sibiu, toți cei cari vor mai fi în viață; ear până atunci să contribuie fiecare o anumită taxă anuală, în scopul de a se tipări, într-o broșură, alcătuită de presedintul convenirii actuale, schițele biografice, ce fiecare i le va așterne în anul din urmă, adică în anul al 40-lea dela absolvirea teologiei.

Sara, la orele 8, între însuflețite aclamări și efectuoase strângeri de mâini, ne-au onorat la cină *P. C. Sa Dr. Roșca* și *M. O. D. Cunțan*.

La timp binevenit, presedintele convenirii a deschis girul toastelor, fâcînând cel dintâi într-o onoare și sănătate Preacuviosiei Sale, a bărbatului care prin smerenia, tactul și rara sa onestitate, s'a impus în cerouri largi din provincia metropolitană; ear prin munca, hărnicia și energia sa, a binemeritat dela arhidieceză, mai ales în greul post de director al seminarului andreian, urându-i încă mulți ani fericiți, spre binele bisericii noastre naționale și spre înflorirea Institutului în fruntea căruia stă.

P. C. Sa, mișcat de călduroasa manifestare, ce așa spontan i s'a făcut, s'a ridicat și prin cuvinte bine simțite, cumpănite și foarte instructive, comparând oele de pe vremea noastră cu cele de acum, ni-a făcut istoriul dezvoltării treptate a situației și în deosebire a Institutului teologic-pedagogic arhidiecezan, mai ales dela timpul de când dânsul e în fruntea lui, atingând de o parte luptele ce a împintinat; iar de alta felul cum a procedat atât în sus, cât și în jos.

Bucuria noastră a fost deplină, când dela locul cel mai competent, am aflat că de mult a dat înaintea, sub toate raporturile, acest mândru Institut, în care și noi, după împrejurările de pe vremea noastră și sub conducerea învățătorilor noștri profesori, ne-am dat silința să ne înarmăm cât mai mult cu armele luminei și ale purtării celei bune, spre a putea face față zădărniciilor zilelor, ce de atunci încoace, durere! neconștient s'a înrăit.

La toastul ridicat în onoarea și sănătatea veteranului nostru totodată și actual profesor *Cunțan*, care are merite recunoscute, dânsul a răspuns cu seninătatea unui părinte, care pe neașteptate se vede înconjurat de fiii săi. Ni-a dat sfatul binevoitor, să-i dăm atenția ce-i compoartă cântăreii bisericești și ritualului, pentru că în stadiul de dezvoltare în care se află, poporul nostru încă nu e în măsură să gaste pe de a întregul cunoștințele și științele profunde ce se câștigă în școală, dar cu atât mai cu poftă se hrănește sufletește prin clasiul nostru ritual și prin înălțătoarele cântări bisericești.

După ce s-au mai rostit câteva toaste, la orele 11, s'a ridicat masa și o deputație a însoțit până la locuințele lor pe oaspeții iubii.

Marți, la orele 8, după ce am luat dejunul, ne-am dus la fotograf.

La orele 10^{1/2} am mers, tot în corpore, la un dejun frugal, anume pentru a ne lua rămas bun în mod solemn și cordial, cum ne dictează inima.

Cuvântul de despărțire cu dorul ferbinte de a ne revedea peste 10 ani, împreună și cu cei cari de astădată au lipsit, și în care ni se spune, că pentru noi tocmai timpul, ce ne stă de acuma înainte la dispoziție, este cel mai propriu pentru a înfrăuri asupra credincioșilor în mod efectiv și binefăcător, nu numai pentru că cărunțea se impune mai mult, dar mai ales pentru că experiențele bogate, ce le avem, și exemplele bune, ce le dăm în măsură neasemănat mai mare decât în tinerețe, înfrăuresc în mod mai oăvârșitor asupra poporului, se rostesc de presedintul convenirii și se încheie printr'un frăcesc îndemn de a profita dar cu toții cu îndoiță stăruință, ca de acum înainte să contribuim, prin cuvântul Evangheliei, prin rodul faptelor și

al virtuților noastre, la preamărirea lui Dumnezeu, la prosperarea și întărirea bisericii noastre, a cărei slujitori suntem și a neamului nostru a căruia fi suntem, apoi la mulțămirea vremelnică și fericea de veci a noastră și a poporenilor, cari ne sunt încredințați.

Ca un ecou la acest înduioșător și impresionant cuvânt, și ca un semn vădit că de grea ne e despărțirea, s'au mai rostit și de alți 3 conșcolari câteva dulci cuvinte, apoi îmbrățișându-ne și sărutându-ne cu drag, ne-am resfărat fiecare la ale sale, rămânându-ne dorul de a ne revedea peste 10 ani și suvenirul scump și încurajator al clipelor petrecute împreună.

Un participant.

Pentru inundații din Banat.

Preasfinția Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, a adresat tuturor oficiilor protopresbiterale și parohiale din eparhia Aradului următorul circular:

„Nepătrunsă de mintea omenească este voința lui Dumnezeu, iară creștinul bun cu pioasă mulțămire primește voința Lui și cu nădejde în cereasca îndurare împlinește poruncile Lui.

Eram aproape de seceriș și holdele binecuvântate cu belșugul spicelor nutrițoare erau să răsplătească însutit oboseala brațelor muncitoare. Pe pajiste verde și în poienile grase, turmele vesele sporiau nădejile de bine ale stăpânilor harnici. Crengile pomilor se plecau adânc de greutatea rodului mult promiștor. Eram cu toții mulțumiți și așteptam cu bucurie vara caldă a secerișului și toamna cu rod înveselitoare.

Și atunci se întunecă ceriul, se turbură văzduhul, uraganul sălbatic își aruncă lanțurile, pământul și cerul se împreună într'un singur nor și apoi se lasă pe pământ, nu ploaie, ci potop.

Spicele aurii și grele de rod nu mai sunt. Au fost duse de apă cu pământ cu tot și în locul lor a rămas prund și pustiu. Turmele grase de vite s'au înecat. Moșile bogate și pline de pomi au rămas goale și sterpe, arborii din rădăcini s'au smuls și s'au învâlmășit în valurile puhoiului grozav. Sate întregi au fost pustiite de furtună și de apă. Mulți oameni s'au înecat, pe prunci venind dela școală i-a prins în drum urgia și nu au mai dat față cu părinții lor în lumea aceasta. Cei rămași în viață văd pustiu în jurul lor; mizeria, sărăcia, foamea și lipsa desăvârșită s'au înstăpânit peste un colț întreg al iubitei noastre patrii, și mai ales părțile locuite de Români ale comitatului Caraș-Severin și unele comune și de altfel sârmane din părțile Hălmeagului nostru, au suferit mânia lui Dumnezeu.

Să srim celor nefericiți într'ajutor. Așa ne poruncește legea Mântuitorului *Cristos* și așa ne șoptește sufletul nostru, căci acei ce sufăr sunt frați de ai noștri, români.

Iată, părintele țării, Prealuminatul și Preagloriosul nostru Împărat și Rege *Francisc Iosif I*, auzind vestea îngrozitoare, îndată a trimis spre ajutorarea celor nefericiți 100 mii de Coroane, de asemenea și Înaltul guvern al țării.

Să grăbim deci, și noi a ne împlini dătorința noastră creștinească, față de cei lipsiți.

Suntem sărași dar bogat este milostivul, căci dănia lui se va răsplăti după dreptate din partea Celui de sus.

Din puținul meu am dat și eu 500 Cor. pentru nefericiți, și acum Vă rog pe toți, iubii mei fi sufletești, primiți în inimile voastre pe acei atinși de urgie și alinați măcar în parte durerile lor prin darurile Voastre izvorâte din iubirea de frate.

Să se convoace numai decât la ședință comitetul parohial din fiecare comună bisericească, și aceste comitete să voteze din banii bisericii pentru scopul atins un ajutor amăsurat stării materiale a comunei bisericești. Tot comitetul parohial să exmită din sânul său colecțanți pela toți parohienii comunei, cari vor îndemna cu tot dinadinsul pe fiecare suflet de creștin, să contribuie măcar cu 10—20 fileri pentru alinarea durerilor celor năpăstuiți de urgia vremii. În ziua Sfinților Apostoli *Petru* și *Pavel* ori și în altă sărbătoare mai însemnată, să se cetească acest circular al nostru în toate bisericile, iar după citirea lui să se poarte un tas deosebit spre a aduna și cu aceea ocaziune obolul milei pentru cei nefericiți.

Toate sumele intrate se vor preda conducătorilor oficiilor parohiale, cari vor compune lista completă a donatorilor, și apoi sumele intrate dimpreună cu acestea liste le vor administra direct la Consistoriul nostru din Arad, cel mult până la 1/14 Septembrie 1910.

Sunt convins, că glasul meu va afla răsunet în sufletele fiilor mei suferinți, și mai ales dela inteligență, preoțimea și învățătorimea noastră așteaptă, ca expunând credincioșilor starea lucrurilor și arătând nefericirea, ce a ajuns o parte însemnată din populațiunea românească a patriei noastre va face tot posibilul, ca să ne arătăm vrednici de considerarea oamenilor de bine prin manifestarea faptică a iubirii noastre de lege și neam.

Cerând îndurarea Părintelui Cereșo față de cei suferinzi și binevoitorii milostivilor dăruitori pentru alinarea suferințelor fraților lor, am rămas al Vostru tuturor

Arad, 10/23 Iunie 1910.

de tot binele voitor

Ioan I. Papp m. p.
Episcopul Aradului.

Iar Pressint'a Sa, Episcopul Dr. Miron E. Cristea al Caransebeșului, a adresat un nou apel obștei creștinești și românești, de cuprinsul următor:

O furtună năpraznică s'a deslășuit de curând și în repetite rânduri asupra părților bătăne ale țării noastre, prefăcând multe din frumoasele ei văi și câmpii în niște moorile, cari își umplu sufletul de jale și durere.

Ne mângâiam, mai ales la începutul nefericitei cercări, că veștile alarmante vor fi în mare măsură exagerate, dar — cu durere — trebuie că constatăm, că ele se susțin, ba martori oculari le adevăresc pe deplin și pentru unele locuri în măsură și mai mare.

Ținuturi întregi au fost nimicite: surizătoarele roade ale hotărârilor mănăse, cari promiteau o recoltă îmbelșugată, au fost zdrobite; nădejdea multor țărani muncitori, de a-și acoperi din roada câmpului toate lipsele anului, s'a prefăcut în realitatea tristă de a fi pierdută și rănea pentru ziua de mâine.

Potopul — ca și care amintirea poporului nu înseamnă altul atât de groaznic — a produs în multe sate pagube enorme, ștergând ulițele întregi de pe suprafața pământului fără urme. Bisericiile și școalele noastre încă n'au putut rămâne fără stricăciuni simțite, cari reclamă imediată reparare.

În fața valurilor sălbatice au căzut jertfă nu numai vite singurate, ci oirezi întregi, precum și câteva sute de oameni, încât prea numeroase familii — pe lângă mizeria în care au ajuns — mai jălesc părinți, frați, surori, prunci și tot soiul de rudeni, înghițite de valuri; iar orfanii așteaptă pe milostivii creștini, cari să se îndure a-i lua sub scutul lor părintesc.

În fața acestei elementare lovituri am emis numai decât o pastorală, îndemnând pe cei cu stare, pe cei neloviți de soarte, a sări grabnic cu ce pot în ajutorul celor lipsiți, goli și flămânzi.

Maiestatea Sa preabunul nostru Domnitor, Împărat și Rege Francisc Iosif I. informat pe cale oficială de cele întâmplate, a trimis un ajutor grabnic de 100 000 Cor. Asemenea și înaltul guvern al țării, inițind și o colectă regnicolă în scopul ajutorării; iar descriind și Noi Excelenței Sale ministrului președinte al țării, dlui Khuen Héderváry, secretarului de stat dela interne Ex. Sale dlui Jakabffy Imre, bărbat din acest ținut, precum și altor înalte organe ale Sale mărimii dezastrului și a pagubelor cauzate, — ni s'a descoperit pretutindenea binevoitoria intențiune de a ajuta după putință în măsură cât mai mare desdaunarea celor ajunși în strâmtoare. De altă parte — după promisiunile primite — va oferi și Comunitatea de avere a grănițierilor ajutorul ei.

Considerând, că aproape toate ținuturile devastate aparțin eparhiei noastre, și că cei înecați precum și cei ce strigă după ajutor sunt mai toți fiii noștri suferinți, — cu inimă părintească cuprinsă de durere Ne simțim îndemnați a cere și Noi mila tuturor, rugându-i să dea ascultare apelului nostru, trimițând obolul lor de ajutorare fie la adresa Noastră din Caransebeș, fie preste tot sprijinind din toate puterile marea acțiune de ajutorare regnicolă, ce s'a pornit, ca astfel să putem ajutama pe cei lipsiți. Îndeosebi apelez și la sprijinul băneilor noastre, la venitele cărora și părțile bănețene au contribuit în ani de belșug cu însemnate sume.

Cerând binevoitoria Părintelui cereșo asupra tuturor celor ce vor da ascultare glasului Nostru rugător și răspărtirea înzecită a obolului dăruit de ei, am rămas

Caransebeș, la 10 Iunie 1910.

al tuturor de binevoitor:

Dr. E. Miron Cristea m. p.
Episcopul Caransebeșului.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători „Nasc. S. Ioan Botezătorul” numărul proximal ziarului nostru apare luni la orele obicinuite.

Dela cassa arhidiecezană. Pentru nenorociții din comitatul Caraș-Severin au intrat până acuma sumele următoare: Dela Excel. Sa Mitropolitul Ioan 1000 cor. Dela dl Ilie Hociotă, catihet 15 cor. Dela un anonim 500 cor. Din comuna Cristian-Sibiu (colectă) 54 cor. 64 fil. Dela dl Simeon Popescu, București 18 cor. 90 fil. Dela P. C. Sa Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit vicariu 25 cor. Dela dl Pantaleon Lucuța 20 cor. Dela dl Dr. Ilie Beu 20 cor. Dela institutul de bani „Lumina” din Sibiu 100 cor. S'a colectat apoi în comuna Sibiu (tractul Sălășe) 13140, în comuna Coroiu-Sân-mărtin (Târnave) 11—, în comuna Arpătac (Treiscaune) 7162, în comuna Mateiaș (Cohalm) 8284, în comuna Glimboacă (Avrig) 2772, în comuna Crăciunel (Târnave) 1218 și în comuna Caila (Bistrița) 4082 cor. La olaltă 2,13112 cor.

Statuă ecvestră pentru Domnitorul nostru. La propunerea primarului din Seghedin consiliul comunal a votat o sumă de mii coroane pentru a se ridica în Seghedin o statuă ecvestră Maiestății Sale, ca reîntemeietor al orașului după potopul din 1879.

Vizită împărătească. Se anunță oficial, că împăratul Wilhelm al Germaniei va face în 20 Septembrie o vizită Monarhului nostru la Viena.

„Strada Vasile Stroescu.” Consiliul comunal al orașului București a hotărât, ca una din străzile principale ale capitalei să poarte numele marelui binefăcător al neamului românesc „Vasile Stroescu”.

Pentru mesele studenților. Marele mecenat Vasile Stroescu, în nemărginita sa iubire de neam, a dăruit câte 1250 coroane pentru mesele studenților din Brașov, Blaj, Beiuș și Năsăud.

Conflictul între greci și români pentru „Împăratul Traian” s'a aplanat. Grecia, cum se știe din Atena, a dat satisfacție deplină României.

Pentru inundați. Liga culturală a luat hotărârea de a edita o foaie specială pentru a ajuta pe inundații români din Banat. Foaia va cuprinde contribuții literare și artistice oferite de cei mai de samă dintre scriitorii noștri.

Teatru în Bucovina. Trupa teatrală condusă de artistul Liciu dela Teatrul Național din București a făcut în săptămânile acestea un turneu mai lung în orașele bucovinene. Zilele de reprezentare au fost pentru românii din Bucovina zile de mare sărbătoare sufletească. Trupa, din care face parte și doamna Aristia Romanescu, a fost primită pretutindeni cu însuflețire, care face onoare bucovinenilor.

Dela comitat. Ședința comitetului administrativ al comitatului Sibiu se va ține în 8 Iulie n. la orele 3 p. m. în sala mică a casei comitatense.

Dar pentru sf. biserică. Creștinul, Cioflica Simion și soția sa Sofia din Lupeni, au trimis sf. noastre biserici din Mihăleni un rând întreg de ornate preoțești, foarte fine și de mare valoare. Acestor inimi, cu adevărat creștinești, le dorim și pe calea aceasta, ca bunul Dumnezeu să le răsplătească însuși pentru frumoasa faptă creștinească. Mihăleni, la 2 Iulie 1910 n. Miron Popoviciu, paroh.

Trenuri de plăcere în România. Direcțiunea căilor ferate române dă de știre, că în Dumineci și zile de sărbători vor circula în decursul verii trenuri de plăcere la Constanța, Predeal, Câmpulung, Curtea de Argeș și Slănic.

Congres de vânători. În primele zile din Septembrie se va ține în Viena al doilea congres vânătoresc internațional.

Turburări sângeroase s'au produs zilele acestea la universitatea din Lemberg între studenții rușeni și poloni. Rușii agitează pentru o universitate proprie rutenească. S'au tras numeroase focuri de revolver. Un student rutean a fost omorât, mai mulți inși sunt grav răniți. A intervenit armata și a împrăștiat pe turburători.

Damele și cărțile de joc. Poliția din Berlin a descoperit un salon, unde damele jucasu cărți pe sume mari de bani. Bani gâșiți au fost confiscati, iar proprietara salonului împreună cu jucătoarele de cărți au fost duse la poliție. Denunțarea o făcuse o femeie, care perduse în joc 40 de mii de mărci.

Congres învățătoresc în Sibiu. În săptămâna aceasta s'au întrunit învățătorii și de la școlile primare și civile din Ardeal. Adunarea generală s'a ținut în Casa societății. Din acest prilej s'a organizat, afară de banchetul festiv, un concert, o reprezentație teatrală și la sfârșit excursiuni pe munții noștri.

Liceu evreesc. În urma donațiunilor evreilor, făcute cu mână largă, comunitatea izraelită din capitala Ungariei va începe clădirea liceului său. S'au adunat pentru acest scop câteva milioane de coroane, dăruite de evreime într'un timp relativ destul de scurt.

Poezia nu-i titlu de existență. Aceasta este hotărârea cea mai nouă a autorităților de imigrare americane. Poetul William Peterson a petrecut 12 ani în lumea nouă, fără a se îngriji de înecășenia sa. În anul acesta a călătorit în Danemarca și după câțiva timp s'a reîntors în America. N'avea la sine decât 20 dolari, iar doctorul a aflat că poetul e prea bătrân, ca să poată trăi din munca mâinilor sale. Pe lângă toate protestările lui Peterson, care afirma că se poate susține, nu cu munca brațelor, ci cu peana sa de scriitor, autoritățile nu i-au permis să debarce pe pământ american, de care ce însușirile de poet nu sunt de ajuns — după părerea lor — pentru că cineva să poată trăi în viața aceasta. Mai dureros pentru Peterson este faptul, că în poeziile sale a cântat îndeosebi laude la adresa Americii.

La fondul Victor și Eugenia Tor-dășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu” au mai dăruit: economul George Radu, în amintirea mamei sale Ana Radu n. Lațcu 1 cor., Ioan Lăcea, cancelist la „Asociațiune” 60 bani, Alexandru Draia, casier (Brad) 1 cor., Lazar Hedu, sodal zidar 20 bani, Petru Stăngu, funcționar de bancă (Orăștia) 1 cor., Ana Bulea în amintirea soțului său Lazar Bulea, fost econ. 1 cor., Antoniu Balomiri, măiestru pantofar (Orăștia) 1 cor. și Gregoriu Iovescu, c. și r. major (Leutschau) 5 cor.

Al 161-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a plătit ajutorul statutar, după răposatul membru George Murășian, fost sodal lăcătuș. Acesta este al 161-lea caz de moarte în sânul Reuniunii rom. de înmormântare sibiene.

Uleiul și valurile. Cam de treizeci de ani este cunoscut faptul, că oleul turnat în marea furtunoasă liniștește valurile. Luorul acesta nu este o descoperire a timpului nostru. O revistă franceză a decă a publicat acum o cronică veche, din care se vede că înrămurarea liniștitoare a oleului asupra valurilor a fost cunoscută cu 1500 de ani înainte de aceasta. În cronică amintită se povestește, că misiionarul Saint Germain întorcându-se din călătoria făcută în Anglia a fost surprins pe mare de o strâșnică furtună, iar părintele Saint Germain prin rugăciuni și prin turnarea de olei în apa mării a potolit valurile. Aceasta s'a întâmplat în anul Domnului 429.

Cosciugul unui împărat bizantin. Din Constantinople se vestește, că în apropierea marelui Mohamed al II-lea, cu ocazia unor săpături, s'a găsit un cosciug de marmură de porfir, lung de zece urme și înalt de cinci urme. S'a crezut la început, că în cosciug se păstrează rămășițele pământești ale împăratului Constantin cel Mare; specialiștii însă au stabilit, că sarcofagul nu este al lui Constantin, ci al unui împărat de mai târziu, care a murit înainte de 457, căci după anul acesta nu s'a mai folosit porfirul scump la facerea sicriilor. Prețioasa descoperire se va așeza în muzeul din Stambul.

Convenția cu România. În motivarea proiectului de lege despre convenția cu România se spune, că e de toată urgența votarea acestei convențiuni, de care e o obligațiune internațională a monarhiei austro-ungare față de România. Expirarea acestui tratat e fixată pe 1917, când de atunci expiră toate tratatele comerciale ale Austro-Ungariei. Prin convențiunea aceasta s'a acordat României următoarele contingente maxime de export de carne: vite în 1910 bucăți 12.000; în 1911 15.000; în 1912 20.000; în 1913 22.000; în 1914 25.000; iar în anii 1915, 1916 și 1917 câte 55.000 de vite. Porci în 1910: 55.000; în 1911 60.000; în 1912 70.000; iar în 1913 și 1914 câte 90.000; în anii 1915, 1916 și 1917 câte 120.000 de bucăți. O se pot exporta cel mult 100.000, talate însă.

Holera. Într'un orașel basarabian aproape de Unghești s'au ivit câteva cazuri de holera. Autoritățile rusești au luat măsuri, ca orașelul să fie izolat și să se închidă comunicațiunea cu împrejurimea. Asemenea și din partea română s'au luat dispoziții pentru a împiedeca trecerea holerei în România. Pe linia Prutului au fost trimise trupe pentru păzirea granițelor. — În considerarea îmbolnăvirilor de holera din Rusia, ministrul ungar de interne a trimis în afacerea aceasta câte o circulară către toate municipiile, care sunt îndatorate a anunța și a observa ori ce persoană sosită din ținuturile inficiale.

Poamele și bacteriile. Acum în sezonul fructelor doi bacteriologi francezi au făcut cercetări asupra mai multor feluri de poame, ca bunăoară cireșe, fragi, smeură ș. a. ce se vând în piață, și au găsit pe ele mulțimi enorme de bacterii. Acești bacili în cea mai mare parte adevărată sunt nestricăcioși, au găsit însă și de aceia cari sunt foarte primejdioși sănătății omului. Din acest motiv este lucru foarte cuminț, ca fructele înainte de a fi mâncate să le spălăm în mai multe ape.

Convenirea socială pusă la cale de Reuniunea sodalilor români sibieni. Dumineca trecută la „Unicum”, a fost bine cercetată de meseriașii noștri și de o parte a intelectualilor români din Sibiu. Producțiunea s'a început cu un cor mixt: „La răchita rămurată”, de Teodorescu. Acelaș cor mixt a mai executat cântecele de Vidu: „Coasa” și „Răsnet dela Crișana”, cu un solo de tenor. Cântecele acestea din popor, bine conduse de dl prof. Tim. Popovici, cu tenorul dlui N. Ișan, au făcut un bun efect asupra publicului, care le-a și răsplătit cu dese aplauze. De aceeaș primire insuficientă s'au bucurat și celelalte puncte ale programului. Dl Liviu Tempea a executat mai multe arii populare la pian, dășora Eugenia Roman cu soprana și cu cunoscut, limpede și foarte plăcut, iar dl I. Stanciu, un tenor de valoare, au cântat solo câteva escelente bucăți de muzică, cu acompaniament la pian de domnul L. Tempea. Programul a completat-o trei recitari zise cu multă inteligență de dra Elena Bordia și dl D. Axente. A urmat apoi jocul în sala mare și simpatios, dar cam strâmt și de astădată pentru numărul mare de intranți la „Unicum”. Venitul net, menit pentru frații noștri nenorociți de potopul din Banat, este destul de îmbucurător. Comitetul reuniunii și-a împlinit o frumoasă și națională datorie.

Când trenul întârzie. În restaurantul dela o gară s'a petrecut zilele acestea următoarea întâmplare: Pasagerii aveau să aștepte 15 minute acceleratul dela Budapesta, ca să călătorească apoi mai departe. Fiind vremea prânzului lumea ședea la masă. Pe lista de bucate sta scris: „Două coroane un menu: Supă, friptură, prăjitură, brânză, fructe”. Un profesor călător a comandat menu ul, și i s'a adus: supă, friptură și după câțiva timp prăjitură. Brânza însă și fructele nu voiau nici de cum se seosească. Oamenii încep a face gură la mai multe mese, unde brânza și fructele asemenea întârziu; — dar chelnerii tot nu mai aduceau bucatele. În sfârșit unii cheamă pe restaurator, care zăpăcit și agitat vine în sfârșit și promite că va face rândul. Toți credeau, că acum va certa personalul de serviciu pentru neglijența comisă. Restauratorul se îndreptă către bucătărie cătrănit strigând: „Ce fel de istorie e asta! de nu mai sosește acceleratul! Altă dată vine totdeauna la prăjitură, iar astăzi nu vine nici la brânză!” A eșit adică la iveală, că bucatele ultime din menu de obicei nu se găseau în restaurantul gării. S'a pornit cercetare în urma arătării făcute de profesorul păgubit.

Nr. 287/1910.

[227] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al 3-lea învățătoresc la școala noastră din **Topârcea** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariul împreună cu acest post este: 100 cor. dela biserică; 900 cor. din visteria statului; 40 cor. relut de cuartir dela biserică și 20 cor. pentru grădina tot dela biserică.

Celce dorește a ocupa acest post, se va prezenta în una din Dumineci sau sărbători la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești, având alesul să fie și instructorul și conducătorul cântărilor liturgice.

Concursul, instruit cu toate documentele cerute de regulamentul nostru școlar, să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat. Cele înțrate după termen, precum și acelea, din cari lipsește vre-un document nu se vor lua în considerare.

Săliște, în 14 Iunie 1910.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu comitetetele parohiale respective.

Dr. Ioan Lupas
adm. protopresb.

Nr. 177/1910.

(225) 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a **Bătrâna**, în protopresbiteratul Dobra, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Alesul paroh are să se conformeze §-lui 26 din Regulamentul pentru parohii (ed. din 1909).

Cererele concursuale provăzute cu documentele necesare sunt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Dobra, la 15 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Dobrei în conțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 178/1910.

(226) 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a **Muncelul-mare** cu filiile **Boiabârzi** și **Muncelul-mic**, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Cererele concursuale instruite cu documentele necesare sunt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Dobra, la 15 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Dobrei în conțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 449/1910 prot.

(228) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos înseminate, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. **Sighișoara**, un post învățătoresc cu salariu anual de 1100 coroane din cassa bisericii în rate lunare decursive, locuință în edificiul școlii, trei stângini de lemne de stejar pentru încălzit.

Cuincuenalul numai după un serviciu de cinci ani neîntrerupt la această școală.

Alesul va fi îndatorat a provedea instruirea școlii dela 6—12, și dela 13—15 ani și a ține în mod perondător cu ceilalți doi învățători în Dumineci și sărbători strană în biserică fără altă remunerație.

2. **Daneș**, un post învățătoresc cu salariu de 1000 coroane în rate lunare anticipate, cuartir în edificiul școlii, relut de lemne 40 coroane și 1/4 de jugăr de grădină.

Cuincuenalul numai după un serviciu de cinci ani neîntrerupt la această școală.

3. **Sard**, cu salariu anual de 1000 coroane, și anume dela popor prin repartiție 200 coroane, 200 coroane dela consistor, restul de 600 coroane întregire dela stat, cuartir în edificiul școlii și grădină.

Cuincuenalul numai după un serviciu neîntrerupt de cinci ani la această școală.

Aleșii la aceste posturi sunt datori a instrui elevii de toate zilele și cei de repetiție în cântările liturgice, și a le conduce în biserică în Dumineci și sărbători în regulă fără altă remunerație.

Petițiile concursuale instruite în conformitate cu egile în vigoare, sunt a să aș-

terne subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Sighișoara, 20 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 312/1910

[230] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei a doua din **Guarâului** protopresbiteratul Săliștii se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu această parohie, de clasa I-a, sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești.

Celce dorește a ocupa acest post, trebuie să-și înainteze subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul indicat, concursul intruit cu toate documentele, în sensul §-lui 32 din „Regulamentul pentru parohii”. Iar în sensul §-lui 33 din acelaș regulament, cu prealabila înștiințare a subsemnatului, concurenții se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a ține predică, a cânta și eventual a celebra.

Săliște, în 21 Iunie 1910.

Dr. Ioan Lupas
adm. prot.

Nr. 239/910.

[229] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea unui post învățătoresc dela școala gr. or. română din comuna **Pianul-de-jos**, protopresbiteratul Sebeșului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental cu întregire dela stat 1000 cor.
2. Relut de cuartir 50 cor.
3. Grădină sau un stâncin de lemne.

Dela învățător se cere să aibe cunoștințe muzicale în măsură de a putea forma un cor bisericesc pentru care va fi remunerat.

Concursul sunt a se trimite oficiului protopresbiterat gr. or. al Sebeșului și concurenții au a se prezenta poporului înainte de alegere spre a cânta la biserică.

Sebeș, 22 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresb.

Edict de licitațiune.

Comuna bisericească **Laz** vinde prin licitațiune publică, care se va ține în Duminecă în 11/24 Iulie la 3 ore după amiază în localul școlii, pădurea bisericii de circa 7 Jugăre catastrali, în locul numit: „Dosl trunchiului”.

Prețul strigării 1408 coroane — vadiu 10%.

Condițiunile de licitare se pot vedea oricând la oficiul parohial.

Se observă că această pădure constă din 235 bucăți lemne de stejar bune de lucru, și 234 lemne de fag de lucru și de foc în mari dimensiuni.

Laz, în 15/28 Iunie 1910.

Oficiul parohial gr.-or.

Ioan Mihu
paroh.

Nr. 94/1910

[221] 2—3

Concurs.

Pe baza concludului sinodului parohial și a veneratei rezoluțiuni consistoriale din 1 Iunie a. c. Nr. 6110 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru postul de capelan lângă neputinciosul paroh din **Ungre tractul Cohalmului** cu dreptul de succesiune în această parohia de clasa III-a.

Emolumentele sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în coala B. Congrua întregă este rezervată numai pentru bătrânul paroh.

Concurenții să trimită în termenul indicat cererile lor subscrisului oficiu protopresbiterat, și, înștiințându-l mai înainte pe paroh, pot să slujească, să cânte și predice în biserică de acolo în vr'o Duminecă sau sărbătoare.

Cohalm, în 14 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Ingrijii-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Eseciană de ajutorare reciprocă”.

La această asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 16—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membre i se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membre, prin oare-care nenorocire neputincios de muncă, i se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60—80 ani n'au drept la rente. Persoane dela etatea 16—60 ani pot semna până la 3 cote (6000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișuri, poate fiecare ași asigura fetele dacă acestea n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna 1—6 cote 2000—12.000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membre rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măriș fata primește suma asigurată, iar păoa atunci — însă cel mult până la etatea de 20 ani — primește o rentă lunară de 30 cor. Tot această rentă primește fata până când trăiește, dacă după oarecare vreme rămâne nemăritată.

Societatea oferă fiecărui cea mai mare garanță: cote semnate până la 7.000.000 cor. și anual peste 100.000 cor. taxe de membru.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbai de încredere în toate comunele.

Asociația Eseciană de Ajutorare Reciprocă.

Filială pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Takarék-pénztár-utca 4. szám, I. em.)

(223) 2—2

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 40—

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrie

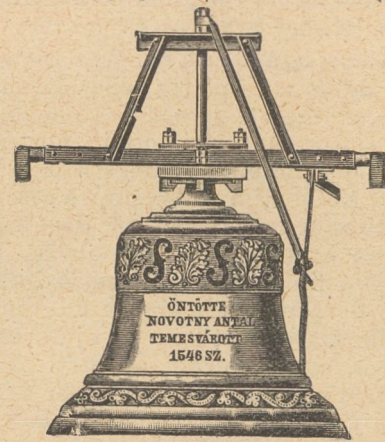
se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latime, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 43—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**